МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

Матеріали
науково-практичної конференції
з міжнародною участю

“ІННОВАЦІЇ В ЛІКУВАННІ НЕВРОЛОГІЧНОГО БОЛЮ”

23 листопада 2023 р.

Київ
2023

Редакційна колегія:
М. Ф. Гончаренко (голова), д-р екон. наук, проф.
С. В. Храпатий (заступник голови) д-р фіз.-мат. наук, проф.
Н. К. Свиридова, д-р мед. наук, проф.
О. В. Савчук, д-р мед. наук, проф.
Г. М. Чуприна, д-р мед. наук, доц.
В. Г. Середа, канд. мед. наук
В. Ю. Краснов, канд. мед. наук, доц.
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(*протокол № 10 від 29.11.2023*)

Науково-практична конференція за міжнародною участю "Інновації в лікуванні неврологічного болю": зб. матеріалів конференції (м. Київ, 23 листопада 2023 р.) / ред. кол.: М. Ф. Гончаренко (голова) та ін. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2023. 92 с.

ISBN 978-617-02-0390-8 (електронне видання)

У пропонованому збірнику подано тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з міжнародною участю "Інновації в лікуванні неврологічного болю" з проблематики підходів до патогенезу, діагностики та лікування різних больових синдромів.

Для науковців, лікарів, студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемою подолання болю.

.

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та оформлення матеріалів несуть автори.

ISBN 978-617-02-0390-8

© Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2023

Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко
Ситуаційна задача для іспиту з практичних навичок
на атестаційних циклах з неврології 57

М. Галадза
Сучасні перспективи застосування ботулінічного нейротоксину
при мігренях 60

В. Дубинецька
Тромбофілія — етіологічний чинник розвитку
ішемічного інсульту в молодому віці (клінічний випадок) 63

Т. Гусев, І. Марценюк, Я. Сибірякін,
Г. Чуприна, Н. Свиридова, В. Середа
Застосування методики сполучення ло-судин і ло-точок
при рефлексотерапії в реабілітації хворих 69

Т. Гусев, І. Марценюк, Я. Сибірякін,
Г. Чуприна, Н. Свиридова, В. Середа
Погляди на патогенез люмбаго в традиційній китайській медицині,
що доцільно врахувати при реабілітації болів у спині 74

Т. Гусев, І. Марценюк, Я. Сибірякін,
Г. Чуприна, Н. Свиридова, В. Середа
Використання пульсової діагностики при складанні
акупунктурних рецептів в системі реабілітації хворих 79

Т. Гусев, І. Марценюк, Я. Сибірякін,
Г. Чуприна, Н. Свиридова, В. Середа
Використання конрастно спарених меридіанів
при складанні акупунктурних рецептів в системі реабілітації хворих 81

Т. Гусев, І. Марценюк, Я. Сибірякін,
Г. Чуприна, Н. Свиридова, В. Середа
Використання комбінації шу-точок та мо-точок
при складанні акупунктурних рецептів в системі реабілітації хворих 85

Н. Свиридова, Г. Чуприна, В. Середа, Н. Ханенко, О. Вернер
Організація безперервного професійного розвитку
при підготовці лікарів зі спеціальності “Рефлексотерапія” 87

3. *Свиридова Н., Чуприна Г., Парнікоза Т.* та ін. Вибрані питання застосування методів рефлексотерапії у лікуванні больових синдромів: посібник для лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти. К.: ТОВ "Тропеа", 2023. 202 с.

Тарас ГУСЕВ
канд. наук з фіз. виховання та спорту, доц.,
завідувач кафедри фізичного виховання,
Міжрегіональна Академія управління персоналом

Ігор МАРЦЕНЮК
канд. наук з фіз. виховання та спорту,
доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії
Національного університету фізичного виховання і спорту України

Ярослав СИБІРЯКІН
аспірант кафедри фізичної терапії та ерготерапії
Національного університету фізичного виховання і спорту України

Геннадій ЧУПРИНА
д-р мед. наук, професор кафедри загальномедичних дисциплін
Міжрегіональної Академії управління персоналом

Наталія СВИРИДОВА
д-р мед. наук, проф.,
в.о. директора Інституту медичних та фармацевтичних наук
Міжрегіональної Академії управління персоналом

Віталій СЕРЕДА
канд. мед. наук, завідувач кафедри загальномедичних дисциплін
Міжрегіональної Академії управління персоналом

Ольга ВЕРНЕР
канд. мед. наук, доц.,
начальник навчальної частини НУОЗ України імені П. Л. Шупика

ВИКОРИСТАННЯ КОНТРАСТНО СПАРЕНИХ МЕРИДІАНІВ ПРИ СКЛАДАННІ АКУПУНКТУРНИХ РЕЦЕПТІВ В СИСТЕМІ РЕАБІЛІТАЦІЇ ХВОРИХ

Анотація: в роботі представлено підходи до використання конрастно спарених меридіанів при складанні акупунктурних рецептів в системі реабілітації хворих. Розібрано також правило "вертикального балансу".

Ключові слова: рефлексотерапія, підходи до використання конрастно спарених меридіанів при складанні акупунктурних рецептів, реабілітація.

Вступ. Контрастно спарені меридіани акупунктури (МА) — це ті, що знаходяться в "протифазі" щодо добової циркуляції ЧИ. Контрастно спареними є МА Легень і Сечового міхура, Товстої кишки і Нирок, Шлунка і Перикарду, Селезінки-підшлункової залози і Трьох обігрювачів, Серця і Жовчного міхура, Тонкої кишки і Печінки [1–3].

Виклад основного матеріалу: згідно з уявленнями традиційної Китайської медицини (ТКМ), ІНЬ-ЯН взаємодія повинна лежати в основі будь-якого якісного акупунктурного лікування. У загальному сенсі цей принцип проголошується таким чином: "Досягнення ІНЬ через ЯН, а ЯН через ІНЬ". Тобто, саме у взаємозв'язках ІНЬ і ЯН протилежних аспектів людського організму слід шукати можливостей для збереження здоров'я і лікування захворювань. Так, як електричний струм виникає лише при з'єднанні електродів позитивної і негативної полярності, так і акупунктурна саногенетична енергія утворюється у разі ІНЬ-ЯН взаємодії. Наприклад, для того, щоб ефективно лікувати головний біль, мало впливати на ТА голови, а слід також використовувати ТА, що розташовані на ступнях ніг: Т-20 (Бай-Хуей) + F-3 (Тай-Чун), тобто, здійснювати "досягнення ЯН через ІНЬ"; при лікуванні розладів Чжан-органів(ІНЬ), окрім впливу на ТА їх меридіанів, позитивні клінічні ефекти спостерігаються у разі дії на їх точки «співчуття», що розташовані на спині (ЯН), здійснюючи "досягнення ІНЬ через ЯН", а для успішної корекції розладів ФУ-органів (ЯН) слід впливати на їх точки "тривоги", які знаходяться на животі та грудях (ІНЬ), здійснюючи "досягнення ЯН через ІНЬ" [1–3].

ІНЬ-ЯН взаємодія відображається також на добовій організації функціонування організма, у здійсненні якої кожен з дванадцяти регулярних меридіанів (а точніше, функціональна система, яка за нього відповідає) впродовж двох годин виконує не лише специфічні його функції, а й несе відповідальність ("несе варту") за функціональну активність і трофіку всього організму ("забезпечує загальну циркуляцію ЧИ і Крові").

Добова організація функціонування організма (добове коло циркуляції ЧИ) виглядає таким чино I варта — меридіан і система Легень(Р) — 3–5 год. (номер варти відповідає також номеру меридіана в міжнародній акупунктурній номенклатурі); II варта — меридіан Товстої кишки (GI) — 5–7 год.; III варта — меридіан Шлунка (Е) — 7–9 год.; IV варта — меридіан Селезінки-підшлункової залози (RP) — 9–11 год.; V варта — меридіан Серця (С) — 11–13 год.; VI варта — меридіан Тонкої кишки (IG) — 13–15 год.; VII варта — меридіан Сечового міхура (V) — 15–17 год.; VIII варта — меридіан Нирок (R) — 17–19 год.; IX варта — меридіан Перикарду (MC) — 19–21 год.; X варта — меридіан Трьох обігрівачів (TR) — 21–23 год.; XI варта — меридіан Жовчного міхура (VB) — 23–01 год.; XII варта — меридіан Печінки (F) — 01–03 год. [1–3].

"Варту" меридіан несе у період максимального насичення енергією (час максимальної активності), і якщо в цей час регулярно стаються збої у функціонуванні організму (пароксизмальний розвиток патологічних симпто-

мів), то найбільш вірогідно, що за ці збої несе відповідальність "вартовий" меридіан. Причому, характер симптомів не має вирішального значення(це може бути і головний біль, і порушення сну, і біль в клінному суглобі і гіпертонічна криза), головне значення приділяється систематичній появі патологічних проявів приблизно у той же самий час доби. По цьому робиться діагностичний висновок: який же з меридіанів вносить вирішальний внесок у розвиток (загострення, декомпенсацію) патології і який саме меридіан, насамперед, потребує акупунктурної корекції. Так, наприклад, якщо у хворого з'являються проблеми зі здоров'ям приблизно у один і той же час (з першої по третю годину ночі), але симптоми захворювання різні (одного разу виникає головний біль, іншого — турбує біль в коліні, розвивається гіпертонічна криза чи непокоїть безсоння), то згідно з поглядами ТКМ причина усіх цих негараздів одна: це проблеми з системою "печінки" і саме меридіану Печінки слід приділити максимальну увагу в акупунктурному лікуванні подібних розладів, бо саме він є "вартовим" у цей час доби.

В ТКМ вважається, що меридіани в добовому колі циркуляції ЧИ тісно пов'язані ІНЬ-ЯН взаємозв'язками: ті меридіани, що знаходяться в максимумі своєї активності контрастно зв'язані з меридіанами, що в той же час перебувають у фазі мінімальної активності(взаємозв'язок Полудень — Північ). Наприклад, меридіан Перикарду контрастно зв'язаний з меридіаном Шлунка, і цей різновид ІНЬ-ЯН зв'язоку використовується для складання акупунктурних рецептів: так, для лікування розладів шлунка можна ефективно використати такий акупунктурний пропис: Е-36 (Цзу –Сань-Лі) + МС-6 (Ней-Гуань).

В залежності від превалювання в клінічній картині захворювання ІНІ (слабкість) або ЯН (збудження) аспектів, робиться висновок про характер порушень — дефіцит(ІНЬ) це чи надмірність (ЯН) того чи іншого меридіану і призначається адекватна корекція: застосовується збуджувальна акупунктурна методика (ЯН) у разі дефіциту і гальмівна (ІНЬ) — при явищах надмірності. Для здійснення збуджувальної акупунктурної методики (ЯН) доцільно впливати на специфічні збуджувальні акупунктурні точки меридіанів, що дають можливість активізувати енергетичні процеси у відповідному меридіані і зв'язаною з ним функціональною системою, і тим самим представляють ЯН-аспекти меридіана, тоді як для реалізації і гальмівної методики (ІНЬ) слід застосовувати специфічні гальмівні акупунктурні точки меридіанів(гальмують енергетичні процеси у відповідному меридіані і зв'язаною з ним функціональною системою), які представляють ІНЬ-аспекти меридіана.

Особливості правила "Вертикального балансу":

Якщо патологія локалізована в лівій руці, слід гальмувати в контрастно спареному МА (протилежному по знаку), у симетричній щодо центру тіла точці акупунктури (ТА) правої ноги.

Якщо патологія локалізована в лівій нозі, слід гальмувати в контрастно спареному МА (протилежному по знаку), у симетричній щодо центру тіла ТА правої руки.

Використання контрастно спарених меридіанів для загальних захворювань:

- вколювання проводиться білатерально;
- на ураженому меридіані вколюється точка Ло (тонізація), а на контрастно спареному — посібник (гальмування) — цей меридіан є "господарем" в даній ситуації;
- через 12 годин, коли буде час максимальної активності ураженого меридіана, вони поміняються ролями — і дія буде протилежною;
- вколювання доцільно проводити в час максимальної активності контрастно спареного меридіана;
- використання принципу відображень і проекцій при цьому правилі є доречним поряд з міжмеридіанними зв'язками;
- наприклад, при виникненні бронхоспазму у хворого з 3.00 до 5.00, слід проводоти лікування для його профілактики в час з 15.00 до 17.00, впливаючи на ТА: V-64 (гальмування), P-10 (проекція легень на кисті) MC-6 (проекція легень на передпліччі) RP-6, R-9 (проекція легень на гомілці), P-7 (тонізація).

Відображення і проекції:

- використання відображень і проекцій поряд з міжмеридіанними зв'язками і контеральним вколюванням є найважливішою технікою в різних стилях акупунктурного лікування.

Проекція: накладання однієї частини тіла на іншу для встановлення зон відповідності. Приклад: проекція різних частин тіла на вушній раковині, скальпі, кисті і стопі. Може бути прямою та зворотньою. Кисті і стопи — є проекцією голови. Променезап'ястні і гомілковоступневі суглоби — є проекцією шиї. Ліктьові і колінні суглоби — є проекцією пупка і верхньої частини попереку. Стегна і плечі — є проекцією нижньої частини живота і попереково-крижової ділянки. Плечові і кульшові суглоби — є проекцією геніталій.

Відображення: встановлює відповідність між частинами тіла, що мають східну анатомію і розвиток, може також бути прямим і зворотнім.

Висновки. Підходи до використання контрастно спарених меридіанів можуть бути ефективно використані при складанні акупунктурних рецептів в системі реабілітації хворих.

Джерела

1. *Свиридова Н., Морозова О., Чуприна Г.* та ін. Рефлексотерапія: підручник; за ред. Н. К. Свиридової, О. Г. Морозової. К. : ТОВ СІКГРУП Україна, 2017. Т. 1–3. 1008 с.
2. *Свиридова Н., Морозова О., Чуприна Г.* та ін. Рефлексотерапія: підручник; за ред. Н. К. Свиридової, О. Г. Морозової. К. : ТОВ "Тропеа", 2023. Т. 4. 220 с.
3. *Свиридова Н., Чуприна Г., Парнікоза Т.* та ін. Вибрані питання застосування методів рефлексотерапії у лікуванні больових синдромів: посібник для лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти. К.: ТОВ "Тропеа", 2023. 202 с.